

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/76/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817209158
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8817209158.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Jozefa Angeloviča, v spore žalobcu: R Collectors s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, proti žalovanému: A. D., E.. XX.X.XXXX, J. I. E. G. XX, Z. I. I. XXXX/XX, I. - X., toho času na neznámom mieste, o zaplatenie 8.500,- eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 11Csp/379/2017-140 z 21.1.2019 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 11Csp/379/2017-166 z 13.3.2019, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom v jeho napadnutej časti výroku II., ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

Ruší rozsudok vo výroku III. o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 8.319,14 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 8.319,14 eur od 1.11.2017 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 8 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že pôvodný žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanému finančné prostriedky ako spotrebiteľský úver vo výške 8.500,- eur a žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver žalobcovi splatiť v 120. splátkach vo výške 178,27 eur mesačne pri úrokovej sadzbe 20,9 %. Žalovaný v prospech žalobcu uhradil finančné prostriedky vo výške 180,86 eur. Listom zo dňa 29.5.2015 žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru k 29.5.2015. Žalobca si v konaní uplatnil istinu 8.500,- eur, dlžné úroky z istiny v sume 1.432,- eur, a v sume 5.354,23 eur a úroky vo výške 20,90 % zo sumy 8.500,- eur od 1.11.2017 do zaplatenia a úroky z omeškania vo výške 5,05 ročne zo sumy 8.500,- eur od 1.11.2017 do zaplatenia. V žalobe neuviedol o aké úroky konkrétne ide. Vzhľadom na to, že v danom právnom vzťahu došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, žalovaný má žalobcovi uhradiť len zvyšok nezaplatennej istiny a úroky do dňa zosplatenia. Nárok na ďalšie úroky po zosplatení je nedôvodný, pričom žalobca výpočet ako k uplatneným a v žalobe uvedeným sumám dospel, neuviedol. Vo svojom vyjadrení na výzvu súdu uviedol len výsledné sumy. Je zrejmé, že úhrady započítaval najskôr na príslušenstvo. Preto je nesporené, že úroky uplatnené v konaní vypočítaval z vyššej sumy, než z akej mal. Čo sa týka poplatkov ohľadom preukázania ich dôvodnosti a výšky, žalobca taktiež neuniesol dôkazné bremeno. Navyše všetky poplatky mali byť uvedené v zmluve, nie odkazom obchodných podmienok na cenník. Takéto určenie poplatkov je neprípustné a je v rozpore so zákonom. K predčasnému ukončeniu zmluvy došlo výzvou zo dňa 29.5.2015. Dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. všetkých jeho splátok a od splatnosti je potom dlžník

v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Úroky do doby zosplatnenia súd žalobcovi priznal. Nárok žalobcu na úroky po dni vyhlásenia mimoriadnej splatnosti do dňa zosplatnenia považoval za nedôvodný. Žalobca v žalobe uviedol, že si uplatňuje vyčíslené úroky v sume 1.432,- eur a 5.354,23 eur. V žalobe neuviedol o aké úroky konkrétne ide. Ich výpočet a dôvodnosť súdu nepreukázal. Vzhľadom na nedôvodné započítavanie úhrad prednostne na úroky, poplatky a nie na istinu znamená, že aj výpočet úrokov potom nemôže byť správny, pretože žalobca tak vychádzal z vyššej dlžnej sumy istiny ako mal. Tieto úroky tak umelo narástli na vyššiu sumu. Takýto postup je možné považovať za rozpor s dobrými mravmi. V danom právnom vzťahu došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Žalovaný má podľa súdu a orientačného prepočtu žalobcovi uhradiť na istine a úrokoch celkovo sumu 9.574,- eur. Ide o 10 nezosplatnených splátok po 178,27 eur, t.j. 1.782,70 eur a 110 zosplatnených splátok po 70,83 eur - istina úveru pripadajúca na jednu splátku, t.j. 7.791,30 eur. Spolu 9.574,- eur. Keďže žalovaný uhradil sumu 180,86 eur, jeho dlh na istine je tak 8.319,14 eur. Podľa prepočtu súdu dlh na úrokoch do dňa zosplatnenia je 1.074,- eur. Preto súd žalobe v tejto časti dlžnej istiny 8.319,14 eur a úroku vo výške 1.074,- eur ako dôvodnej vyhovel. V tejto sume je zahrnutá istina a dlžné úroky do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Zvyšok nároku žalobcu čo do istiny a iných nárokov vzhľadom na nedôvodnosť postupu žalobcu pri započítavaní úhrad a nedôvodnosť úrokov po zosplatnení považoval za nedôvodný a nepreukázaný, keďže písomné vyjadrenie žalobcu a špecifikácia je nekonkrétne, všeobecné a vyčísleniu úrokov a úrokov z omeškania je nepreskúmateľné a nedôvodné. Ohľadom nároku na úroky poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/127/2016. Z týchto dôvodov zvyšok uplatnenej pohľadávky nad sumu 8.319,14 eur a 1.074,- eur považoval za nedôvodný, neopodstatnený a nepreukázaný, a preto ho zamietol.

3. Ku dňu 1.11.2017, odkedy žiadal žalobca úroky z omeškania, bol žalovaný v zmysle listu z 29.5.2015 v omeškaní, preto priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania v ním požadovanej zákonnej výške zo sumy dlžnej istiny, ktorú žiadal. Súd žalobcovi priznal úroky z omeškania zo sumy dlžnej istiny, po prepočte zo sumy 8.319,14 eur a zvyšok nároku na úroky z omeškania ako nedôvodný zamietol, keďže žalobca nešpecifikoval z akej sumy ich vypočítal, za aké obdobie a z akej sumy. Ak je nesprávny výpočet dlžnej istiny a úroku, nemôže byť potom správny ani výpočet úroku z omeškania z týchto súm.

4. O trovách konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 255 CSP a § 262 ods. 1 a 2 CSP. Po prepočte pri zohľadnení žalovanej istiny a úrokov bol úspešnejší žalobca v rozsahu 54 %, žalovaný bol úspešný v rozsahu 46 %. Preto priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 8 %.

5. Proti rozsudku, a to len voči výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vrátane výroku o náhrade trov konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v tejto časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo ho zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Odvolanie podal z dôvodov, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

7. Podľa súdu žalobcovi nepatrí zmluvný úrok po zosplatnení. Vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru podľa názoru súdu žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia nepatrí. Žalobca je toho názoru, že súd sa vo svojom zhodnotení právneho a skutkového stavu mylí. Uvedené tvrdenie odporuje zákonu a protiprávne zvyhodňuje protiprávne konanie spotrebiteľa. Takáto ochrana spotrebiteľa nielen, že nie je primeraná, ale popiera všetky zásady civilného konania, predovšetkým rovnosť strán. Podľa žalobcu, tento má nárok na zmluvné úroky. Vo veciach problematiky uplatňovania zmluvných úrokov po zosplatnení je spornou otázkou časového ohraničenia, do ktorého môže veriteľ požadovať zmluvné úroky. Ústavný súd Slovenskej republiky vykladá pojem zosplatnenia zánikom pôvodného záväzku, na ktorého miesto nastupuje záväzok úplne nový. Žalobca má za to, že takýto výklad je úplne nesprávny, nakoľko zosplatnenie úveru spôsobuje len jedinú zmenu v záväzku, a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva platiť v splátkach. Žiaden zákon neupravuje, že zosplatnenie úveru spôsobuje zmenu všetkých zmluvných podmienok. Práve z tohto dôvodu a logickosti výkladu Najvyššieho súdu Českej republiky sa žalobca opiera aj o judikatúru tohto súdu. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je možné označiť rôznymi synonymami, pričom v právnej praxi sa často používa pojem „strata výhody splátok“. Z definície predčasného splatenia úveru, jeho synonymického označenia

vyplýva len jeden právny záver, a to, že predčasné vyhlásenie splatnosti úveru sa týka len zmeny v lehote splatnosti úveru a straty výhody splátok, nie však ostatných dojednaných podmienok. Nejde tak o privatívnu nováciu celého záväzku. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúcim k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti, zaplatiť celý dlh jednorazovo v stanovený termín. Z tohto prejavu vôle žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnosti. Je účelovo viazaný výlučne na termín splatenia a spôsobu splatenia úveru. Výklad zákona tým spôsobom, k akému došiel aj súd v prvostupňovom konaní, že vyhlásením predčasnej splatnosti zaniká záväzok v širšom rozsahu, t.j. aj čo do zmluvného úroku, sa neopiera tak o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenia zákona o zmene záväzku, o ustanovenia zákona o zmluvách o úvere. Akýkoľvek iný výklad, než ten, že veriteľ zmenil záväzok čo do termínu splatnosti, nie však čo do ostatných podmienok úveru, je nesprávny. V konaní bolo preukázané, že žalovaná zostáva dlžná a teda je správny ten záver, že jej záväzok doposiaľ nezanikol. Keďže nezanikol hlavný záväzok dlžníka nemožno hovoriť o zániku akcesorického zmluvného úroku. V konaní bolo preukázané, že k splneniu záväzku nedošlo. Teda až splnením záväzku zaniká i akcesorický vzťah, nie len časovým bodom označujúcim moment, v ktorom dlžníkovi vznikla povinnosť dlh splatiť. Zosplatnenie úveru je právom veriteľa jednostranne zmeniť termín splatnosti úveru z dôvodu, že dlžník poruší svoju povinnosť. Zosplatnenie úveru je tak následkom porušenia povinnosti dlžníka riadne a včas uhradiť splatnú časť úveru, čím dochádza k strate výhody úhrady úveru v splátkach a dlžník je povinný uhradiť celú výšku úveru jednorazovo a nie po častiach. Súd pri svojom rozhodovaní nechal na úvahy tú skutočnosť, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru sa týka len istiny úveru. Zmluvný úrok nebol kapitalizovaný do celkovej dlžnej sumy. Súd tak de facto napriek uzatvorenej platnej Zmluve o úvere rozhodol o zániku zmluvnej podmienky v rozpore s platnou právnou úpravou, čím žalobcu bezdôvodne ukrátil o časť zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru. Ani sankčný úrok nie je kompenzáciou veriteľa za poskytnutie úveru. Zmluvný úrok je totiž odplátou (cenou) za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Sankčný úrok nie je a nemôže byť kompenzáciou tejto ceny finančných prostriedkov. Navyše, súd odmietnutím priznania zmluvného úroku konal v rozpore s právnou zásadou, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Ak však zosplatnením úveru dlžník získa nedôvodnú výhodu v tom, že nie je povinný platiť zmluvný úrok, hoci táto skutočnosť je následkom protiprávneho konania dlžníka, súd konal v rozpore s uvedenou právnou zásadou. Žalobca poukázal na prístup NS ČR (napríklad rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 32 Cdo 3830/2014, sp. zn. 31 Cdo 2851/1999, 32 Cdo 2782/1999, 29 Cdo 2606/2000, 33 Cdo 113/2008), ktorý nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru veriteľom priznáva. Taktiež poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43Co/1/2018 zo dňa 25.1.2018 a sp.zn. 17Co/122/2017 zo dňa 21.3.2018.

8. Názor súdu, že žalobcovi nárok na vyčíslené úroky v žalobnom návrhu nepatrí, nakoľko tento návrh nebol špecifikovaný o aké úroky sa jedná, je nepreskúmateľný z dôvodu zmätočného odôvodnenia rozhodnutia vo vzťahu k petitu rozsudku. Súd porušil právo žalobcu na spravodlivý proces. Žalobca preukázal uzatvorenie Zmluvy o úvere a z toho vyplývajúce vyčíslené úroky do zosplatnenia. Súd nesplnil svoju povinnosť informovať žalobcu o tom, že považuje skutočnosť uplatnených úrokov do zosplatnenia za spornú, čím odňal žalobcovi právo riadne uplatňovať jeho procesné práva a možnosť preukázať skutočnosť, ktorú súd považoval za spornú. Od žalobcu pritom nebolo možné objektívne očakávať, že túto skutočnosť má považovať za spornú a na jej preukázanie má vopred povinnosť produkovať dôkazy. Rozhodnutie súdu je tak pre žalobcu prekvapivé. Procesné práva žalobcu boli porušené tak zásadným spôsobom, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Spôsob započítania platieb na poplatky, úroky a istinu vychádza z obchodnoprávneho charakteru Zmluvy o úvere. Už pri uzatváraní Zmluvy o úvere totiž tento presne vie, aká bude celková výška nákladov (poplatky, úroky a pod.), ak sa bude pridŕžiavať ustanovení zmluvy. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútnym obchodom a z toho vyplýva aj aplikácia ustanovení Obchodného zákonníka na jej znenie. Započítanie platieb neupravuje zákon o spotrebiteľských úveroch, preto o aplikácii ustanovení obchodného práva žalovaný nemá pochybností. Bez ohľadu na spotrebiteľský charakter nie je spornou otázkou, že Zmluva o úvere je absolútnym obchodom. Žalobca postupoval v súlade so zákonom, keď započítaval úhradu najskôr na úroky a až následne na istinu, keď podľa § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka pri plnení peňažného záväzku sa započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak. Žalovaný pri žiadnej zo svojich platieb neurčil, že sa má započítavať výlučne na istinu.

10. Doplnčacím rozsudkom č.k. 11Csp/379/2017-166 z 13.3.2019 prvoinštancný súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu úroku vo výške 1.074,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

11. Vychádzal zo zistenia, že nebolo rozhodnuté o celom predmete konania t.j. o úroku, ktorý súd žalobcovi priznal. Keďže v pôvodnom rozsudku výrok o priznaní úroku do doby zosplatnenia v sume 1.074,- eur chýbal, súd postupom v zmysle § 225 CSP týmto doplnčacím rozsudkom rozhodol o celej žalobe, teda aj v časti úroku v sume 1.074,- eur, ktorej ako dôvodnej vyhovel tak, aby bolo rozhodnuté o celom nároku žalobcu.

12. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

13. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

14. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu, v odvolacom konaní bol preskúmaný len výrok napadnutého rozsudku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vrátane závislého výroku o trovách konania, a preto výrok rozsudku, ako aj výrok doplnčacieho rozsudku, ktorými bolo žalobe žalobcu čiastočne vyhovené, ktoré výroky napadnuté neboli, v odvolacom konaní preskúmané neboli, a ako také nadobudli právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

15. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo strán na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštancný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

16. Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, prípadne ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

17. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, nemožno mať pochybnosti o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie a neboli zistené žiadne vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo porušenie práva na spravodlivý proces vo vzťahu k žalobcovi.

18. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietavom výroku za vecne správny.

19. Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda popri úrokoch z omeškania či iných sankciách už zaoberala. Najvyšší súd konštatoval cit., . Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 OBZ (uznesenie NS SR vo veci 4 Obo 143/98). V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods.2 OZ o administratívnom strope úrokov z omeškania (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 6Co 182/2011).

20. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 517 ods. 2 OZ).

21. Existujú však aj odlišné názory, podľa ktorých dispozitívna norma neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou tak úroky sú odmenou za užívanie si peňazí a preto ich treba platiť až do ich vrátenia (napr. rozsudok NS ČR z 27.6.2007 č.k. 33Odo 657/2005).

22. Zásadný posun v prejednávanej otázke predstavuje v spotrebiteľských právnych veciach judikatúra Súdneho dvora Európskej únie.

23. Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadné pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr.C-415/11, AZIZ) cit. „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že: - pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... - na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“.

24. Zákonodarca opakovane pristúpil k regulácii úverových vzťahov a oficiálne sa kritizuje nadmerný nárast zadlženia obyvateľstva z úverových vzťahov. Cit. napr. z dôvodovej správy k novele nar.vl.87/1995 Z. z. vykonanej nar. vl. č. 586/2008 Z. z. „Cieľom predkladaného návrhu je doceliť vyváženú právnu úpravu v oblasti sankcií, a tak zamedziť jednej z foriem úžerných praktík v spotrebiteľských veciach. Reaguje sa na sofistikovanejšie a oveľa nebezpečnejšie úžerné praktiky, pri ktorých sa síce nedojednávajú vysoký úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale cez množstvo zmluvných pokút a iných sankcií sa ospravedlňuje neprímeraný nárast výšky pohľadávky. Podľa článku 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách môžu štáty prijať prísnejšie opatrenia za účelom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava bez ujmy pre dodávateľa zabezpečuje jednoduchšie, ale predovšetkým jednotnejšie pravidlá pri sankciách spojených s porušením záväzku spotrebiteľa....Spotrebiteľské vzťahy nesmú byť zdrojom neprímeraných ziskov...“.

25. Nemali by byť pochybnosti, že za úver možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta).

26. Uvedenej ponuky zákona (dispozície) sa evidentne dotýka dohoda o úrokoch po splatnosti popri ďalších úrokoch za omeškanie a ďalších sankciách. Ak evidentne táto dohodnutá konštrukcia indikuje neprímeraný nárast dlhu, zákonite sa natíska otázka povinnosti vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách).

27. Nikto asi nepochybuje o tom, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania či iných sankciách je v neprospech žalovanej. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády 87/1995 Z. z. „Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za

omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.“

28. Je evidentné, že úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovaného, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu. Uplatnený úrok 20,9 % p.a. prevyšuje úrok z omeškania a problematická klauzula o úrokoch popri úrokoch z omeškania (po splatnosti) prima facie potenciálne umožňuje navýšenie dlhu nad výšku poskytnutého úveru v rozpore s ust. § 3a ods.3 nar. vl. 87/1995 Z. z.

29. Sotva by sa dalo veriť, že by nielen žalobca, ale akákoľvek banka v čase kontraktácie zakladala odplatu za poskytnutie úveru za iné obdobie ako dohodnuté úverové obdobie, alebo, že by s úverom spájala výhodu pre prípad omeškania. Naopak, od každého veriteľa konajúceho s odbornou starostlivosťou sa očakáva, že cenu za úver zjednáva na úverové obdobie do splatnosti pohľadávky. Preto práve cena za úver za úverové obdobie do splatnosti úveru vyjadruje cenu úveru a je teda pojmovo jednoznačne odlišiteľná od sankcií za omeškanie s plnením dlhu spotrebiteľa. Pre prípad omeškania nie inštitúty ceny úveru, ale inštitúty rôznych sankcií za neplnenie povinnosti riešia krízu spojenú s omeškaním.

30. Odvolací súd sa stotožňuje s tou časťou odôvodnenia NS ČR vo veci 33Odo 657/2005, v ktorej argumentuje, že úroky predstavujú odmenu (cenu) za „užívaní jistiny“ a úroky z omeškania sankciu. Nie však s názorom, že cena je neuzavretá, kým sa úver celý nesplatí, a že popri úrokoch z omeškania sú prípustné aj úroky. Cena musí byť jasne stanovená a uzavretá uplynutím úverového obdobia či už pôvodne dohodnutého alebo predčasne skončeného. Neuzavretá a otvorená môže byť len sankcia, ktorej výšku reguluje všeobecne záväzný predpis tak, aby nenadobudla neprimerané rozmery. Ak by sme totiž pripustili, že cena sa môže meniť v čase a v závislosti od subjektívneho faktora správania spotrebiteľa, mala by táto skutočnosť zásadný dopad aj na ustálenie podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienok, za ktorých bude spotrebiteľ kontrahovať. Zákon č. 129/2010 Z. z. požaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť výšku ročnej percentuálnej miery nákladov, a to pri zákonnej domnienke uvedenej v § 19 ods. 3 cit. zákona, podľa ktorého: „Pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov sa vychádza z predpokladu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zostane platná dohodnutý čas a že veriteľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere“. Obdobné pravidlo ustanovuje v súvislosti s výškou odplaty aj nar. vlády č. 87/1995 Z. z. v znení nariadenia vlády č. 141/2014 Z. z. a z pohľadu prejednávanej veci aj poznámka a) uvedená v prílohe č. 1 k zákonu č. 258/2001 Z. z. Podľa citovanej poznámky v prílohe č. 1 k zákonu č. 258/2001 Z. z.: „a) Ročná percentuálna miera nákladov sa vypočíta v čase, keď sa uzatvára zmluva. Výpočet sa vykoná za predpokladu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bude platná na dohodnuté obdobie a že veriteľ a spotrebiteľ splnia svoje povinnosti podľa podmienok tejto zmluvy a k dohodnutým termínom.“. Uvedená zákonná domnienka pri súčasnom ustálení ďalších podstatných náležitostí zmluvy, akou je napríklad konečná splatnosť, výška splátok istiny, poplatkov a iných plnení, tvorí ucelený komplex informácií, za ktorých spotrebiteľ prijíma úverové rozhodnutie a vstupuje do kontraktačného procesu, a ktoré by sa pri trvaní zákonnej domnienky nemali meniť. Práve z tohto dôvodu zákonodarca absenciu zásadných zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere „odmenil“ civilnou sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, pri existencii subsidiarity absolútnej neplatnosti právneho úkonu pre prípad absencie podstatných náležitostí neupravených s účinkami § 4 ods. 3 in fine zákona č. 258/2001 Z. z. Citovaná zákonná domnienka v plnej miere dopadá aj na prejednanú vec, keďže práve interpretáciou uvedeného pravidla je potrebné ustáliť rámec uplatňovaných nárokov žalobcu. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku logicky

prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa a za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (pozri ďalej). V tejto súvislosti je však potrebné rovnako uviesť, že k predčasnému zosplatneniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa, a teda, ako uvádzame aj ďalej, bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny (obsahu) záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku, považuje odvolací súd za potrebné na doplnenie odôvodnenia prvostupňového súdu viac objasniť aj inštitút predčasného zosplatnenia úveru a jeho právny režim.

31. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky

patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou (pozri ďalej). Povedané inak, v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl., alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka.

32. Pomerne často sa v sporoch z úverových vzťahov vyskytuje argumentácia o nezodpovednosti dlžníka, ktorý nesplatil včas svoj dlh. Až nebezpečne sofistikovane sa touto argumentáciou potom presadzujú rôzne neprimerané nároky veriteľov. Na rozdiel od neodložených platieb za produkty (napr. kúpa tovaru za hotové) sú odložené platby (napr. úvery, pôžičky) vždy neisté a závisia od okolností, ktoré nastanú v budúcnosti (nesolventnosť, strata práce, uprednostnenie životne dôležitých potrieb, náhodilé výdavky, narodenie, smrť, inkasné nedoplatky). Z uvedených dôvodov je nevyhnutné, aby úverové vzťahy boli osobitne chránené a potvrdzuje to vlastne aj osobitná smernica o spotrebiteľských úveroch a na vnútroštátnej úrovni celý rad osobitných noriem.

33. Dodávateľ úveru je ten, kto peniaze má a chce ešte viac. Na druhej strane vystupuje spravidla najmä pri drobných úveroch osoba, ktorá nemá ľahké sociálne postavenie. Je preto mimoriadne dôležité akékoľvek krízové stavy vyrovnať maximálne koľko sa len dá v súlade s imperatívom ekvity. To však nejde, ak sa priznajú úroky popri úrokoch z omeškania, pretože sa nabúrava celý zmysel ochrany pred drastickým a nekonečným nabaľovaním istiny v rozpore s ratio legis zákonom upraveného sankčného mechanizmu (§ 517 ods. 2 v spojení s nar. vl. 87/1995 Z. z.). Argumentácia o vhodnosti tlaku na dlžníka nadmerným úročením je až nezodpovedná najmä v prípadoch, ak objektívne nastali v živote dlžníka ťaživé situácie alebo veriteľ podcenil bonitu spotrebiteľa a následne prikočil k zmene záväzku formou jednorazového, mimoriadneho zosplatnenia.

34. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplacnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nar. vl. č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

35. Z dôvodov vysvetlených a uvedených vyššie, dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (C-415/2011, AZIZ).

36. Ako už odvolací súd vyššie uvádza, niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Naviac sa takáto dohoda dostáva do rozporu aj s ustanovením § 3a nar. vl. č. 87/1995 Z. z. Odvolací súd sa preto stotožnil s prvoinštančným súdom o neplatnosti takejto dohody (o úrokoch popri úrokoch z omeškania) pre rozpor so zákonom (§ 39 a § 52 ods. 2 v spojení s § 517 ods. 2 OZ).

37. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie aj v tom, čo sa týka určenia samotnej výšky úrokov do dňa zosplatnenia, že žalobca ich výpočet a dôvodnosť nepreukázal, keď nepreukázal ich dôvodnosť, výpočet, to z akej sumy boli vypočítavané, v akej výške a za aké obdobie. Vzhľadom na nedôvodné započítavanie úhrad žalobcom prednostne na úroky, poplatky, a nie na istinu znamená, že

aj výpočet úrokov potom nemôže byť správny, pretože žalobca vychádzal z vyššej dlžnej sumy istiny, ako mal, ktoré úroky umelo narástli na vyššiu sumu.

38. Vychádzajúc z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

39. Následne odvolací súd preskúmal aj výrok o trovách konania a zistil, že tento nemôže byť správny, pretože pri výpočte pomeru úspechu resp. neúspechu sporových strán v konaní súd prvej inštancie do úspechu žalobcu opomenul zahrnúť sumu 1.074,- eur, ktorú žalobcovi priznal dopĺňacím rozsudkom z 13.3.2019 č.k. 11Csp/379/2017-166, keď pri výpočte úspechu žalobcu vychádzal len zo sumy 8.319,14 eur. Z tohto dôvodu potom ani výsledný pomer nároku žalobcu na náhradu trov konania nemôže byť správny.

40. So zreteľom na uvedené bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP.

41. Povinnosťou súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania bude do úspechu žalobcu započítať aj sumu 1.074,- eur a následne správne ustáliť pomer úspechu sporových strán v konaní pred súdom prvej inštancie.

42. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

43. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá ma vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).